

Náučné panely

POLDER

SVACENICKÝ JAROK (TURÁ LÚKA)

INFO PANEL POD POLDROM

POLDER SVACENICKY JAROK

Táto investícia bola realizovaná mestom Myjava v rámci „GENERELU PROTIPOVODŇOVÝCH OPATRENÍ“. Dodávateľom diela bola spoločnosť VÁHOSTAV-SK, a.s. Žilina a stavba realizovaná s podporou štátu a EÚ s celkovými nákladmi 1 138 386 €.

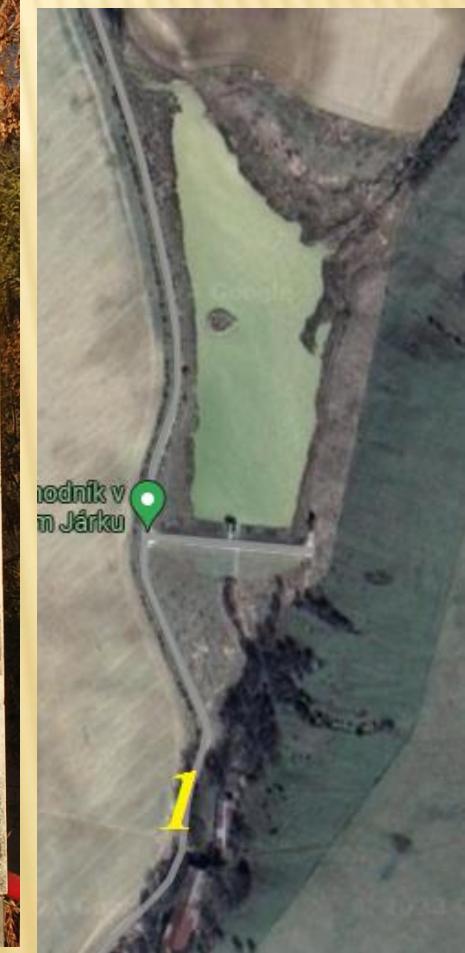
Polder je vybudovaný so stálou hladinou vody 3,5 metrov a vodná plocha je 32 425 m². Maximálna hladina pri prívalových vodách je 8,25 metra, rozloha plného poldra je 92 006 m², polder zachytí až 336 964 m³ vody a môže zadržať povodeň s opakováním raz za 100 rokov s maximálnym prietokom 16 m³ vody za sekundu. Hrádza je sypaná po 20 cm z ilovitej zeminy a hutnená ľažkou mechanizáciou. Je vysoká 9,65 m, dlhá 147 m, v päte hrádze široká 56 metrov a v korune 4,5 metra.

VEGETAČNÉ UPRAVY

Súčasťou protipovodňových opatrení v tomto území boli vyasadené a vysiate protipovodňové vsakovacie pásy. Ich celková dĺžka je 11 km, šírka pásov je okolo 12 metrov a celková plocha je aj cca 22 ha. Vysiate boli špeciálne trvanlivé lištiny zmesi a vysadených 43,6 % stromov a krov. Najviac zastupené druhy drevín sú leská, jaseň, javor, hrab, dub, lípa, čerešňa, jarabina, hloh, dráč, vtáči kôp, ruža. Okrem protipovodňovej a protieroznej funkcie vegetačné úpravy tvoria aj funkciu krajinytorby a lepšujúce podmienky pre život zvierat a vtáctva. Pásy sú z dovoľenia ochrany pred zverou oplotené a predpokladá sa, že oplotenie mestu odstráni v rokoch 2014 – 2017 v závislosti od stavu drevín. Celkové náklady na vegetačné úpravy bol 960 204 € a realizoval ich Ing. Ján Kurtiš – FOREST Co, ktorý zabezpečuje aj údržbu a kosenie.

Ako prvé protipovodňové opatrenie bolo zavádzaná reabilitácia rieky Myjava v meste v dĺžke 3 km v roku 2007 s účasťou Českej republiky v rámci protipovodňových opatrení "Myjava 2007". V súčasnosti je vedené protipovodňové opatrenie "Myjava 2011" s účasťou Českej republiky, ktoré je už realizované od decembra 2011 do augusta 2012. Mesto pripravuje projekt "Ochrana rieky Myjava v oblasti NADRÚZENÉ PREDALKY a Vegetácie". Na strane Turej Lúka sú vedené práce na stavbe nového mosta. Povodie Dunajca pripravuje projekt "POLDRA SLOVAKIA - POLDRA POD PAVLÍČM". Zároveň mestom pripravuje projekt "OCHRANA NADRÚZENÝCH ÚDOLÍ". Tie opatrenia v spolupráci s užívateľmi polí, lesníckym dielstvom Turej Lúka, Polnohodopšanským družstvom turistov, Odpadom a užívateľmi lesov pre dohodnutom agrotechnickom spôsobe obrábaním by mal využiť rizikové povodnia na našom území.

ZAUJÍMAVOSTI ZO ŽIVOTA VČIEL

Zaujímavosti zo života včiel

Historia vzniku Myjavskej mestskej včelnice

Myjavské mestské včelnice sú Myjavskí roľníci, ktorí Základnou organizáciou česko-slovenského svazku včeliarov Myjava – spoločnosťou "Včela" predstavujú a tiež organizujú v miestach ich činnosť leteckým prenosom medu a včielokvapalov, pre procesy ich výroby. Zároveň by k tejto misii slúžilo i ako základna na pomoc chova včiel hľavne pre začínajúcich včelárov, tak pravidelnú obnovu genofondu včiel krasiek v okrese Myjava.

Projektom vzniknutia ZO SZV Myjava predstavila primátorka mesta Myjava v apríli 2021 a vzbudil u poskytovateľov vhodného potrebu vo vlastnom meste a participačiu na reálnej včeli výrobe.

Následne primátor mesta myjavské nabytol nevyčívanú plochu na Turí Lúke pod plôšom Svačinov so stálosťou vlastníctva. Užomie takmer ideálne splňa všešky predpoklady na mestskú včelnicu :

- jasne vysvetlené zdroje medu, včielokvapalov, už vystretnutými stranami
- lehko dostupné zdroje inovatívnych výrob
- miesto mimo obytné zóny, ale nie príliš vzdialé
- odvodená zóna s pevnou komunikáciou.

Vznikla vzájomná dohoda o spolupráci, ktorú schválila v Územnej schôdze ZO SZV Myjava v auguste 2021. Na finančaní sa podielali obidve strany dobyty poľ možnosti a treťia strana bola samozrejmejša ako obdobenost fyzických pomocios, tak napäťom medecových priateľov, ktorí sa zákonnejšie zúčastnili súťaží včeliarov.

V roku 2021 sa realizovalo:

1. Vybudba 46 ks lyp malolistov v areáli včeliniek formou spoločenskej akcie pre obyvateľov s následným osadením menšav, ktoré lipy vysadí
2. Vysadenie 1000 kvetinových rastlín zo včeliarskej záhrady
3. Nakup včelárskych zaradení a výroba siojanov pre včely
4. Predaj 60 ks medových poukádzok za 100 € proi 25 kg medu zo včelinice počas 6 rokov
5. Nakup a malovanie úľových zostáv

V roku 2022 sa realizovalo:

1. Umiestnenie prvých 20 včeliniek od ZO SZV Myjava na včelinicu
2. Rozvoj včelstiev a ich rozšírenie na 32 včeliniek
3. Výroba medu a včielokvapalov zo včeliarskej záhrady
4. Distribúcia 360 kg medu držiteľom medových poukádzok
5. Predaj 20 medových poukádzok za 110 € s novinkou protolodzakom ako v roku 2021.

V roku 2023 sa realizovalo:

1. Chov včelstiev a ich rozšírenie na 47 včeliniek
2. Výroba prvých okrasových, medonosných maslin a skrášlenie areálu
3. Výroba včielokvapalov zo včeliarskej záhrady
4. Distribúcia 360 kg medu držiteľom medových poukádzok
5. Prípravné práce na výbudovanie technického zázemia včelinice

V budúcnosti sa bude nadáľ vyskačovať medom, medom, kry i súčasne. Chceme využiť všetko potenciál včelstiev, dobrovoľníčskej záhrady, medu nálepe a ďalšie súčasne využiť prostredie a priestery na výrobu včielokvapalov a výrobu včielých výrobkov. Nadáľ v spolupráci s priestry a včeliarskym zázemím na Turí Lúke a ich osvetlom plánom chceme vytvárať vhodné reflektory a informačné panely na včeliarskej záhrade včielokvapalov.

V budúcnosti sa bude nadáľ vyskačovať medom, medom, kry i súčasne. Chceme využiť všetko potenciál včelstiev, dobrovoľníčskej záhrady, medu nálepe a ďalšie súčasne využiť prostredie a priestery na výrobu včielokvapalov a výrobu včielých výrobkov. Nadáľ v spolupráci s priestry a včeliarskym zázemím na Turí Lúke a ich osvetlom plánom chceme vytvárať vhodné reflektory a informačné panely na včeliarskej záhrade včielokvapalov.

PROJEKT BOL PODPORENÝ Z PARTICIPATÍVNÉHO - KOMUNITNÉHO ROZPOČTU TSK

ROZHODUJUJ
PRACOVNÝ KONTAKTNYMENOVÝKROPOČT
TRENCÍNSKEJ SAMOSPRÁVY

OBČIANSKE ZDRAŽENIE TUROLÚCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ TURÁ LÚKA

Správa majetku Mesta Myjava, s.r.o.

RYBIA OSÁDKA NA PODLRI

Rybia osádka na poldri Svaceník

Vodná nádrž polder Svaceník bola dobudovaná v roku 2012 ako jedno zo základných opatrení proti povodiam, ktoré Turú Lúku v rokoch 1993-2010 postihli až 9-krát.

Stála hladina vody je vo výške 3,5 m s rozlohou 3,24 ha. Pri zadržiavaní prívalových vôd stúpne na 8,25 m, rozšíri sa na plochu 9,2 ha a zadrží až 336,964 m³ vody.

Po ukončení stavby a stabilizácii vodnej hladiny sa skupina dobrovoľníkov s podporou vedenia mesta rozhodla oživiť túto vodnú plochu. Postupne nakupovali rybie násady, krmivo a zarybnili polder. Podarilo sa im vytvoriť podmienky na športový rybolov a miesto, kde sa organizujú rybárske preteky najmä pre deti.

Kapor obyčajný alebo kapor sazan je rýba z čeľade kaprovité. Je najväčšou kaprovitou rybou na Slovensku. Dožíva sa až 40 rokov a jeho hmotnosť môže dosiahnuť až 40 kilogramov. Tu žijú jedince s dĺžkou viac ako 80 cm a váhou do 15 kg.

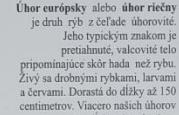
Štruka je rod sladkovodných dravých rýb z čeľade štrukovité. Žije v pomaly tečúcich a stojatých vodách. Dorastá pomerne veľkých rozmerov až 40 centimetrov, rýchle rastie a je schopná loviť veľkú korist. Čo jediný druh rýb je brana ako kanibal, keďže je známe, že požiera svoje menšie druhy. Najväčší ulovený jedinec v poldri Svaceník mal dĺžku 107 cm.

Rak riečny je druh kôrovcu z čeľade rakovité. Žije v tečúcich vodach a rybníkoch s bahňatím dnom. Je významným indikátormom čistoty vody. Dožíva sa 7 – 10 rokov a váži 250 až 350 gramov. Dorastá do 10 cm, vynájomene do 20 cm. Živí sa nahrievajúcimi zvyškami, ale aj živými rastlinami a živočíchmi, čím prispieva k čistote vód. Rak riečny je zákonom chránený.

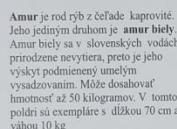
Pleskáč vysoký je rýba z čeľade kaprovité. Priezemia veľkosť je 30-45 cm a dožíva sa 30 rokov. Živí sa obilinami, červami, uhnutými rybami, takže je brany ako všežravec.

Uhor európsky alebo uhor riečny je druh rýb z čeľade uhorovité. Jeho typickým znakom je pretiahnuté, valcovité telo pripomajajúce skôr hadu než rybu. Žívý sa drobnymi rybárikami, larvami a červami. Dorastá do dĺžky až 150 centimetrov. Viacero našich uhorov má dĺžku viac ako 1 m.

Ostriež je rod sladkovodných rýb z čeľade ostriežovité. Typickým poznávacím znakom je pevná, ostrá chrótová pluta. Ostriež je častá dravá rýba. Žije v rybníkoch, potokoch i riečkach. Jeho priemerná dĺžka je okolo 20 cm, trofejné kúsky sa pohybujú okolo 40 cm, len veľmi zriedka nad 50 cm.

Amur je rod rýb z čeľade kaprovité. Jeho jediným druhom je **amur biely**. Amur biely sa v slovenských vodach pridomene nevystiera, proto je jeho výskyt podmienený umelým vysadzovaním. Môže dosahovať hmotnosť až 50 kilogramov. V tomto poldri sú exempláre s dĺžkou 70 cm a váhou 10 kg.

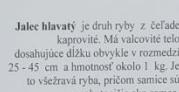
Sumec západný z čeľade sumcovitých je popri jesterovitých rybách najväčšia sladkovodná ryba v Európe. Na Slovensku dorastá do dĺžky 3 m a váha môže byť do 100 kg. No jej bežná hmotnosť je 30 kg. Patri k rybám dlhovodom. Dožíva sa 20 – 40 rokov. Živí sa rybami a nemá v našich vodach žiadného predátora. Aj tu ich žije niekoľko a ponáhľa regulačnou početnosťí i stav rýbej populácie.

Plastic je nedráva sladkovodná kaprovitá ryba. Jedná sa o stredne veľkú rybu, ktorá žije takmer vo všetkých vodach. Dorastá do dĺžky 30 centimetrov a dožíva sa 17 – 18 rokov. Živí sa v krídloch na dne a je mimoriadne odolná proti vplyvom prostredia.

Cerovica obyčajná je stredne veľký zástupca bielych rýb. Žije prevažne v lepejšich a sviatých vodach. Typickým znakom sú výrazne červené plavy. Priezemia veľkosť je 15-30 cm, no môže doraziť až do dĺžky 45 centimetrov.

Pstruh dúhový je sladkovodná rýba z čeľade lososovité. Pstruh dúhový sú predátori s rozmanitou stravou, jedia takmer všetko, čo sa k nim dostane. V stojatých vodach dorastá až do dĺžky 50cm a vážia 1 kilogram. Členovia spoločnosti rýb pravidelne nasadzujú a využívajú ju na športový rybolov.

Zabák veľkostný alebo staršie zabák obyčajný je druh rýby z čeľade ostriežovité. Hlavným územím výskytu je to černý druh - má veľmi chutné mäso. Živí sa menšími rybárikmi, preto patrí medzi dravé ryby. Bežne sa dožíva 15 rokov a dorastá do 100 centimetrov. Členovia rybárskeho spolku pre jeho lepšie vytieranie využívali a rozmiestili tzv. "hniezda" na rozmožnenie tejto ryby.

PROJEKT BOL PODPORENÝ Z
PARTICIPATÍVNEHO - KOMUNITNÉHO
ROZPOČTU TSK

Participatívny komunitný rozpočet

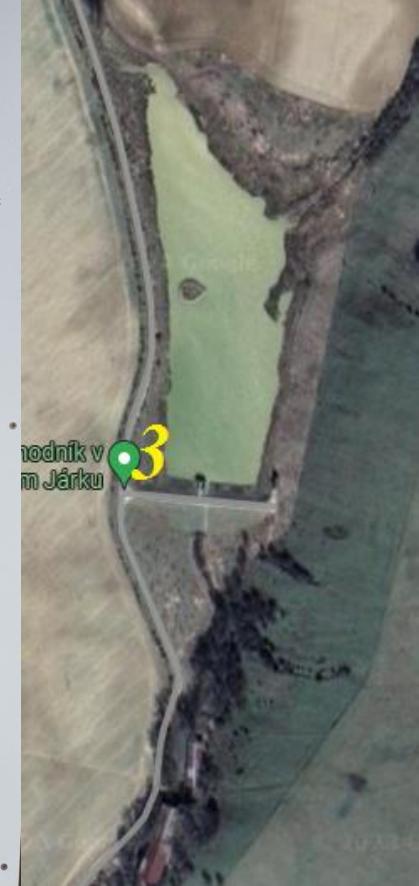
OBČIANSKE ZDRUŽENIE
TUROLÚCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ
TURÁ LÚKA

Správa majetku
Mesta Myjava, s.r.o.

ŽIVOČÍCHY V OKOLÍ POLDRA

Aj vy sa potešíte, keď počas prechádzky stretnete nejaké zvieratá? Tak sa pozrite koho môžete vidieť tu...

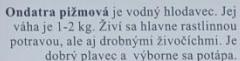
Bober vodný je najväčší európsky hľodavec. Je zákonom chránený. Stavia si hraboty. Na život vo vode je prispôsobený plávacimi blanami na nohách a sponzenným chvostom, ktorý mu slúži ako komidoľ. Živí sa kôrou stromov.

Volavka popolavá je zákonom chránená. Samec a samica majú rovnaké sfarbenie. Kedyž bola sťahovavá, v súčasnosti stále častejšie ostáva na veľkej časti Slovenska aj v zime. Volavky lovia predovšetkým ryby, ale aj myši, hady, mláďatá vtákov,...

Bažant obyčajný patrí medzi vtáky. Samec a samica sú farebne aj veľkosťou rozlíšení. Kohút sa ozýva kokfhami, sliepka vydáva tenké piskavé zvuky. Živí sa hmyzem, slimákmi, lesnými plodmi,...

Ondatra pižmová je vodný hľodavec. Jej váha je 1-2 kg. Živí sa hlavne rastlinnou potravou, ale aj drobnými živočíchmi. Je dobrý plavec a výborne sa potápa.

Bocian biely je zákonom chránený. Jeho potrava tvoria najmä žaby, hmyz, ryby, plazy,... Žije sťahovavým spôsobom života na konci leta odletia do Afriky.

Zajac polný je v prírode veľmi dobre zamaskovaný vďaka svojmu hnédemu sfarbeniu. Má dlhé uši, ktoré sú na koncoch tŕnavé. Je výborný bežec. Bežné behá rýchlosťou až 40 km/hod., v prípade nebezpečenstva až 74 km/hod...

Srneček lesný obľubuje lesy, lúky a polnohospodárske územia. Samec má na hlave parožie. Aktívny je najmä večer pred súmrakom a na svitani. Živí sa rôznymi bylinkymi, výhonkami tráv, plodmi,...

Kačica divá je najčastejší druh kačice. Dobре pláva, lieta a potápa sa. Je častočne sťahovavá. Samec je farebne odlišený od samice. Jej potrava tvoria najmä semena, plody, rastliny, hmyz,...

Diviak lesný žije na väčšine územia Slovenska. Rýchlo behá, je dobrý plavec a rád sa vŕňa v blate. V stope diviaka sú vytlačené 4 prsty, okrem ratic aj paratice. Živí sa rozmanitou stravou - je všežravec.

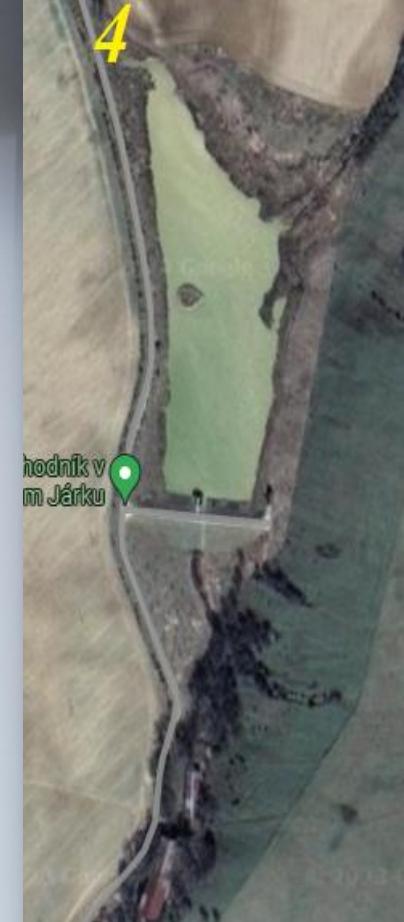

Potápka chochlatá je najväčšou slovenskou potápkou. Upráta relativne pestrým sfarbením a nápadne predĺženým perím na hlave. Je sťahovavá. Výborne sa potápa. Živí sa drobnými rybákmi.

Žižka vodná spevácku i dravého. Územie poldra vytvára výborné podmienky pre hmyz, obojživelníky, hady i veľa druhov malých hľodavcov.

Chovajme sa tak, aby sme zvieratá zbytočne neplašili, nezanechávajme po sebe neporiadok, nedovoľme našim psom naháňať zvieracích obyvateľov, čo tu žijú. Budú vám za to vďačné!

PROJEKT BOL PODPORENÝ Z
PARTICIPATÍVNEHO - KOMUNITNÉHO
ROZPOČTU TSK

OBČIANSKE ZDROUŽENIE
TUROLÚCKA KOLIBA

ZŠ a MŠ
TURÁ LÚKA

Správa majetku
Mesta Myjava, s.r.o.